

Pas op voor het caricatuur-sacrament!

UIT DE SCHRIFT

Want besneden te zijn is wel is waar nuttig, indien gij de wet in praktijk brengt, maar indien gij een overtreder van de wet zijt is uw besnijdenis tot onbesnedenheid geworden..... Want niet dat is de besnijdenis, die in het openbaar in het vleesch geschiedt, maar de besnijdenis van het hart, in den Geest, niet in de letter, (is de ware besnijdenis). Rom. 2:25-29.

Paulus sprak over de Joden. Hij had hun verzekerd, dat zij geen enkelen roem hadden bij God. Ze leefden immers feitelijk in dezelfde zonden als de heidenen. Bovendien werd door hun gedrag Gods Naam ook nog onder de heidenen gelasterd!

Nu voorziet Paulus — want hij kent zijn volksgenooten! — dat de Joden verontwaardigd tegen hem zullen uitvaren! Ze zullen hem toebijten: wat zegt ge daar? Zijn wij gelijk aan de heidenen? Maar met zulk gepraat beledigt ge God en ons! Weet ge dan niet, rekent ge er dan niet mee, dat wij besneden zijn? En dat wij daarin het teken en zegel hebben van het verbond, dat God met ons, en met ons alléén, heeft opgericht?

Op dit verwijt gaat Paulus nu met de bovengenoemde woorden in. Zeker, zoo zegt hij, gij zijt besneden, ik weet dat óók wel. Maar gij vergeet en veracht de kern, het wezen, de waarheid van dat sacrament. Gij ziet niet en bekomert u niet om wat in de besnijdenis de hoofdzak is, namelijk de „geestelijke belofte“ die daarin verzegeld wordt, en het geloof, dat door die belofte geëischt wordt. Gij blijft, als gij over de besnijdenis denkt en spreekt, in het uiterlijke teken steken. Gij veracht zoo de belofte en weigert het geloof. En daarom is uw vertrouwen op Uw besnijdenis dwaas.¹⁾ Wat gij ziet, waar gij op vertrouwt is een „besnijdenis“, welke, zakelijk bekeken, uit niets anders bestaat dan uit een operatie, die in uw vleesch is geschied.

Wanneer wij Paulus zoo hooren spreken, komt van zelf deze vraag in ons op: zegt Paulus, op deze wijze sprekend, niet heel duidelijk, dat er tweeërlei besnijdenis is? Eén, die de goddeloozen hebben en die niet anders is dan een uiterlijk teken, een „besnijdenis“ waar die goddeloozen hevig op pochen.

En daartegenover dan een andere besnijdenis, de ware, de volle besnijdenis, welke de geloovigen ontvangen? Meermalen heeft men beweerd, dat Paulus zoo iets beweerde.

Wie zoo spreekt, zoo betoogt evenwel Calvijn, heeft van Paulus' woorden niets gesnapt! Men moet namelijk, zoo schrijft hij, nauwkeurig, „met vlijt“, letten op de wijze van redeneeren, welke Paulus hier hanteert. Deze stelt zich namelijk, zoo sprekend, even op het standpunt van zijn ongelovige, hoogmoedige volksgenooten. Hij „accommodeert“ zich in deze woorden aan hun „grove dwaling“. Als Paulus hier over het ware „wezen“ en het ware „gebruik“ van Gods sacramenten zou hebben gesproken, zou, wat hij in deze verzen beweert, eenvoudig „absurd“ zijn!²⁾

Maar Paulus misgaat zich niet aan absurditeiten! Hij ziet met ontzetting, dat de Joden de ware besnijdenis niet kennen. Want zij kennen niet de geestelijke belofte, die daarin verzegeld wordt en het geloof, dat daarin geëischt wordt. Zij meenen, dat de besnijdenis „op zichzelf“ een „werk“ is, dat geschikt is om de gerechtigheid te verwerven. En omdat het zoo met hen staat, hebben ze in hun hoofd, in hun hart een „schaduw“ van de echte besnijdenis, een eigengemaakte besnijdenis dus, die niets anders is dan een caricatuur van de ware. Als deze menschen over de besnijdenis spreken, hebben ze het dus niet over de echte, zooals God die geeft, maar over een fantasieproduct, dat ze met hun afgodische hart hebben verzonnen.³⁾

¹⁾ Veritas circumcisionis in promissione spirituali sita erat, quae fidem requirebat. Utrumque negligebant Iudaei, tam promissionem quam fidem. Stulta ergo erat ipsorum confidentia.

²⁾ Sermonem accommodat ad crassum ipsorum errorem nam si de tota circumcisionis natura et ratione dissereret, absurdum esset, nullam fieri gratiae et gratuita promissionis mentionem.

³⁾ Zij zijn vacua baptismi umbra contenti. Zij leven bij een pravam interpretationem.

De independentistische gezindheid is bij den gemiddelden Amerikaan echter zeer bewust. Ze maakt hem een bestiale tegenstander van iedere confessioneel bepaalde politiek en daarbij den Amerikaanschen patriot bij uitstek. Wie het independentisme in Amerika bestrijdt, zal bemerken dat hij tevens tegen het Amerikaansche nationalisme strijdt, en zelfs misschien tegen het Amerikaansche streven naar wereldeenheid onder Amerikaansche leiding.

Daarom willen we dit hoofdstukje met een beschrijving van het Amerikaansche nationalisme besluiten. Dordrecht. Dr A. J. VERBRUGH.

Welnu, tegen deze caricatuur-besnijdenis welke in de harten en levens der Joden rondspookt, richt Paulus nu in dit deel van zijn brief zijn scherpe woorden!

En dit veroordeelende vonnis van Paulus geldt uiteraard ook allen die evenals vroeger de Joden op hun besnijdenis, thans op hun doop roemen zonder zich waarlijk te bekeeren. Het treft dus die menschen, welke de belofte, die hun door den doop verzegeld wordt, niet kennen en het geloof, dat hun in den doop van hun gevraagd wordt, niet beoefenen. Het richt zich dus óók tegen de menschen die bij een caricatuur, een zelf-gemaakt schijnbeeld van van den doop leven!

Het gaat dus in dat woord over een besnijdenis, die „in het openbaar in vleesch geschiedt“, óók niet over een niet-vollen, een halven, een schijn-doop, welken de niet-uitverkorenen ontvangen en dien Paulus dan tegenover den echten, waarachtigen, vollen doop der uitverkorenen zou plaatsen! Neen Paulus vecht hier óók tegen de waanvoorstelling, de caricatuur van den doop, welke in de harten van de goddelooze pochers-op-hun-doop leeft. En deze zet hij tegenover den heerlijken, echten waarachtigen doop, welken God laat bedienen en dien Hij geeft aan de geloovigen en hun zaad.

Zoo spreekt Paulus hier! Want hij keert zich hier tegen de menschen, die zakelijk het hun bedienende sacrament verachten. Hij vecht met hen op leven en dood! Maar wanneer Paulus tot geloovigen spreekt, wanneer hij over de sacramenten predikt, zonder daarover te strijden, als hij ze teekent, zooals God ze instelde en aan miljoenen liet en laat bedienen, dan verbindt hij ze steeds met de krachtadigheid en de vervulling van de belofte die daarin, verzegeld en wel, gegeven worden.⁴⁾

Tegenover deze verachters van het sacrament, tegenover de menschen, die zich aan een caricatuur-sacrament den dood eten, betoogt Paulus nu, dat de ware besnijdenis de besnijdenis is van het hart, in den Geest, niet in de letter.

Wat verstaat Paulus nu onder de „letter“ en den „Geest“ in deze uitspraak?

Calvijn zegt het kort en duidelijk zoo: de uitwendige onderhouding der sacramenten, dat is de onderhouding zonder de ware vroomheid, is de letter. Terwijl het woord „Geest“ de aanduiding is van het doel, dat God met zijn sacramenten beoogt.⁵⁾

Op dat doel van de sacramenten legt Paulus nu

⁴⁾ Ubi de signis dissertit apud fideles et sine contentione, ea cum promissionum suarum efficacia et complemento connectere.

⁵⁾ Literam vocat externam sine pietate observationem: spiritum caeremoniae finem, qui spiritualis est.

Supralapsaristische voetangels en klemmen?

(Inzake „Amerika“) II

We zagen, dat de nieuwe amerikaansche „verklaring“ verbieden wil, te leeren, dat de belofte „geldt“ voor allen. Coll. Hoeksema schreef, dat menschen, die met de „zending“ zijner kerken in contact gekomen waren, en het zoo uitdrukken, (slechts) schijnbaar gewillig waren om de verwerping der algemeene genade te onderschrijven.

Schijnbaar.

Het zal den synodocratischen kerkbodeschrijvers in Nederland ongetwijfeld genoeg doen, dit te lezen. Tot nu toe hebben ze heel weinig gezegd over onze argumenten tegen hen, zoowel inzake Hoeksema's afwijzing van de (drie) leerpunten van de synode van Kalamazoo (inzake de algemeene genade) als in betrekking tot onze eigen afwijzing van de binding aan hun leerpunten van 1944. Maar ze hebben des te meer aandacht geschonken aan de (schijnbare, ik herhaal het) divergentie tusschen Hoeksema en ons, — alsof ze daarmee zelf waren vrijgesproken inzake hun bindingen van 1944.

Er is evenwel betere gespreksstof dan dit zich verknukelen in een conflictje tusschen diegenen, die in Amerika „neen“ tegen hen zeiden in 1924 ter eener, en die het in Nederland deden in 1944 ter ander zijde. We kunnen beter op de zaken ingaan. Want als coll. Hoeksema gelijk heeft, dan staan ook wij zelf door dit „schijnbaar“ schaakmat gezet. Wij wijzen immers met hem af de leerpunten van Kalamazoo, gelijk hij ze zich voorgelegd zag, en toen afwees. En wij zeggen eveneens (op onze manier, en met onze opvatting van het woord „gelden“) met de menschen, die zijn „zendelingen“ hebben ontmoet: de belofte geldt voor allen, die gedoopt zijn (in een wettige kerk). Ook wij zijn dus slechts „schijnbaar“ bereid gebleken, de verwerping van die algemeene-genade-leerpunten van Kalamazoo te onderschrijven?

Mogen we coll. Hoeksema gerust stellen? Wij ge-

allen nadruk. Want daarop komt het in de „leer“ en dus in de kennis en het gebruik der sacramenten vóór alles aan! In dat doel ligt immers de gansche beteekenis, het geheele gewicht van de teekenen en ceremoniën welke God aan zijn volk geeft. Dat doel nu is dit, dat deze teekenen en ceremoniën geloovig worden gebruikt, dat de belofte, die daarin afgebeeld en verzegeld wordt, geloovig wordt ontvangen en omhelsd, opdat zij het geloof in Gods belofte versterken. Als de sacramenten geloovig worden gebruikt storten ze a.h.w. hun vollen rijken inhoud in de geloovigen uit! Dan werkt de Heilige Geest daarmee in het hart.

Maar als in de ontvangers van het sacrament, door hun ongelooft, dat doel niet wordt bereikt, dan is het sacrament voor hen alleen maar een „naakt teken“, een „letter“, anders niet, meer niet.⁶⁾

O neen aan het werkelijke sacrament kunnen de menschen niets veranderen. Net zoo min als een man, die zijn vensters voor het zonnelicht dicht sluit aan de zon of het zonnelicht iets veranderen kan. Wat zoo'n dwaas doet is alleen maar het zichzelf be-rooven van het zonnelicht, dat ook naar zijn huis uitstroomt. Hij praesteert niets anders dan dat hij voor zichzelf de zon en haar licht tot een „dood ding“ maakt.

Welnu zoo maken de verachters van het sacrament van dit hun door God zelf gegeven teken en zegel, van deze hun eenmaal geschonken, verzegelde belofte een „dor en onnut“ ding.

Geheel anders is het evenwel daar waar het sacrament met een waarachtig geloof wordt aangegrepen en gebruikt. Dan is het een sacrament „in den Geest“. Dan werpt het sacrament een heerlijke vrucht af in het leven van hen die het ontvangen. Dan voedt de Geest daardoor het geloof, en werkt Hij de bekeering. Dan brengt Hij daardoor als door zijn instrument de vernieuwing des harten tot stand.

Zie dat alles bedoelt Paulus als hij spreekt over de besnijdenis in den Geest, niet in de letter.

Samenvattend kunnen we het zoo zeggen:

In Rom. 5:25-29 stelt Paulus tegenover elkaar de ware, werkelijke besnijdenis, het ware, werkelijke sacrament, zooals God dat laat bedienen aan de geloovigen en hun zaad — én de caricatuurvoorstelling daarvan, welke in de menschen leeft, die op het hun gegeven sacrament pochen, in plaats dat ze het geloovig gebruiken. En hij legt er nu alle accent op, dat het op dit geloovige gebruik van de heilige sacramenten volstrekt aankomt.

Tweeërlei sacrament wordt hier door Paulus dus niet geleerd. Aan zoo iets onzinig wordt door hem zelfs niet gedacht! C. VEENHOF.

⁶⁾ Haec autem est ratio loquutionis: quia ubi sonat vox Dei, quaecunque praecipit, nil ab hominibus auscipiantur sincero cordis affectu, manent in litera, hoc est, in frigida scriptura: si vero in animam penetrent, quodammodo in spiritum transformantur.

KERKELIJK LEVEN

looven, dat onze afwijzing van de gemeene-gratie-punten die hij afwees, door ons consequent wordt doorgetrokken. Geen „schijnbaar“, s.v.p. En als wij daarnaast — rustig — zeggen: de belofte „geldt“ voor allen (de belofte n.l. die voor ons met den eisch onafscheidelijk verbonden is), dan strijdt dat niet met onze afwijzing van die „punten“. Zoo iets kan reeds daarom niet door ons worden toegegeven, omdat we gelooven, dat ook coll. Hoeksema, als het erop aankomt, en als het woord „gelden“ maar zijn juiste beteekenis krijgt, zelf leert: „de belofte geldt voor allen“.

We zullen dit woord terugnemen, zoodra hij vierkant verklaart: mijn preëken in mijn kerk gelden niet voor alle hoorders. Daar zouden dan die hoorders minstens even vreemd van opkijken als ik, ik geloof nog niet, dat coll. Hoeksema dit van zijn eigen preeken zou zeggen.

Maar dan moeten we verder; we moeten uit den terminologischen warwinkel uit. Is in zijn preeken de belofte (met eisch verbonden) niet de hoofdzak? Hij zal toch in de preek geen dogmatische verhandelingen geven, doch de hoorders willen leggen onder de rechtsklemmen, de klemmen van het met gezag verkondigde Woord, in de bediening der sleutelmacht?

We hebben, als we ons wel herinneren, coll. Hoeksema wel eens hooren zeggen, dat de kerk de belofte, of het verbond, of den doop, aan allen gelijkelijk bedient.

Nu, dat doet de kerk niet op eigen naam, of op eigen gezag. Dat doet ze namens God, in Zijn opdracht. Dat doet door de kerk Hij zelf dus. Ik noem dat: een bedienen van de belofte(-met-eisch) aan allen. Namens God. Ik durf niet zeggen, dat die bediening niet voor allen „geldt“, want dan wordt mijn preek een doodgewone lezing. Maar de catechismus zegt, dat ze

ontsluiting daad. De p. Woord. En bediening is dat ze dit aan wie o. geven. In d. voor allen, niet met on. sche of an. lofte van c. anders. Ma. niet door.

En nu k. ik de ambt. een aan de vraag: aan.

Zoo ja, hoop daar. kondiging. preek) een. al de eeuw. Ik noem da.

Dit verhl. tegen Kala. ondoordach. hij nimmer gemeene-gr. God jegens had. Jegen. Ik ben no. geloof, dat kende en. God, die G. zijne (dus. neeren, pri. komenheid. iederen me. korene ste. primordia. heid. Dal. als jegens. kreaatuur. over den. korene, die.

Maar ik. Hij in het. zwaarder s. dat hij aan. dienst ver. redding vi.

Zoodat. kondiging. van zijn e. een genadi. werk?) v. Want ik w. weren, dat. LAATSTE. werken m. heltoesluit. aandacht-v. den-graad. tentie voor. eerste-en-t. eigen werl. ervan.

Maar ik. zelfverhee. volle er is. verkondigi. verworpen. verbond. „verklezin. des te me. You ik l. aan „het c. profetie z. Toch gelo. Jesaja wo. leven uitv. op de zo. acht gave.

We mo. hulp roep. graag doe. niet om d. om de wa.

Welnu, en terech. optreedt. weet men. deze er w. hoorden. uitvoer. geldt, zeg. Het verw. feitelijk. of verdoo. zeggen: d. Gods wil. „oorzaken. (damnatie. Adams m.